2026/1545

17.7.2026

DECIZIA (UE) 2026/1545 A CONSILIULUI

din 29 iunie 2026

de stabilire a măsurilor necesare pentru punerea în aplicare a Protocolului nr. 37 referitor la consecințele financiare ale expirării Tratatului CECO și la Fondul de cercetare pentru cărbune și oțel, anexat la Tratatul privind Uniunea Europeană și la Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, și de abrogare a Deciziei 2003/76/CE

CONSILIUL UNIUNII EUROPENE,

având în vedere Protocolul nr. 37 referitor la consecințele financiare ale expirării Tratatului CECO și la Fondul de cercetare pentru cărbune și oțel, anexat la Tratatul privind Uniunea Europeană și la Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, în special articolul 2 primul paragraf,

având în vedere propunerea Comisiei Europene,

după transmiterea proiectului de act legislativ către parlamentele naționale,

având în vedere aprobarea Parlamentului European ([1]),

hotărând în conformitate cu o procedură legislativă specială,

întrucât:

(1) Tratatul de instituire a Comunității Europene a Cărbunelui și Oțelului a expirat la 23 iulie 2002, în conformitate cu articolul său 97. Toate activele și pasivele Comunității Europene a Cărbunelui și Oțelului (CECO) au fost transferate Comunității Europene la 24 iulie 2002.

(2) În conformitate cu Protocolul nr. 37 referitor la consecințele financiare ale expirării Tratatului CECO și la Fondul de cercetare pentru cărbune și oțel (denumit în continuare „protocolul”), anexat la Tratatul privind Uniunea Europeană și la Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, valoarea netă a activelor și pasivelor CECO, astfel cum figurează în bilanțul CECO, se consideră ca patrimoniu destinat cercetării în sectoarele legate de industria cărbunelui și oțelului, sub numele de „CECO în lichidare” și, după lichidarea CECO, sub numele de „activele Fondului de cercetare pentru cărbune și oțel” (denumite împreună „activele”).

(3) În plus, protocolul prevede că veniturile generate de active, numite „Fondul de cercetare pentru cărbune și oțel” (RFCS), se alocă în exclusivitate cercetării întreprinse în sectoarele legate de industria cărbunelui și oțelului, în afara programului-cadru de cercetare, în conformitate cu protocolul și cu actele adoptate în temeiul acestuia.

(4) La 1 februarie 2003, Consiliul a adoptat Decizia 2003/76/CE ([2]), care a stabilit normele de punere în aplicare a protocolului.

(5) De mai mulți ani, valoarea veniturilor generate alocate pentru finanțarea proiectelor de cercetare pentru cărbune și oțel a scăzut datorită ratelor mici ale dobânzilor, iar activele nu au generat venituri suficiente pentru a finanța alocarea anuală actuală din cadrul RFCS de 111 milioane EUR pentru cererile de propuneri, stabilită prin Decizia 2003/76/CE. Ca urmare a pierderilor din 2022 și 2023, cererile de propuneri din 2024 și 2025 au fost finanțate integral prin vânzarea de active. Pentru 2026 și, posibil, și pentru anii următori, orice profit care este realizat va acoperi alocarea anuală doar parțial și se estimează că nu va fi suficient pentru a permite finanțarea unui program de lucru relevant.

([1]) Aprobarea din 16 iunie 2026 (nepublicată încă în Jurnalul Oficial).

([2]) Decizia 2003/76/CE a Consiliului din 1 februarie 2003 de stabilire a măsurilor necesare pentru punerea în aplicare a Protocolului anexat la Tratatul de instituire a Comunității Europene, privind consecințele financiare ale expirării Tratatului de instituire a Comunității Europene a Cărbunelui și Oțelului (CECO) și Fondul de cercetare pentru cărbune și oțel (JO L 29, 5.2.2003, p. 22, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2003/76(1)/oj).

(6) Ca parte a eforturilor sale de a consolida competitivitatea sectorului siderurgic al Uniunii și de a proteja viitorul acestei industrii, în comunicarea sa din 19 martie 2025 către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor intitulată „Un plan de acțiune european privind oțelul și metalele”, Comisia a anunțat că va propune o reformă generală a RFCS, pentru a simplifica și a accelera în continuare investițiile în cercetarea în domeniul oțelului. O astfel de accelerare ar trebui să reflecte nevoile sectorului.

(7) Tranziția energetică de la sursele de energie fosile, în special de la cărbune, reprezintă în prezent o provocare, în special în ceea ce privește necesitatea de a asigura o tranziție justă, mai ales pentru industriile și lucrătorii din regiunile dependente de cărbune. Printre alte provocări se numără atenuarea emisiilor de metan provenite de la minele de cărbune în contextul punerii în aplicare a Regulamentului (UE) 2024/1787 al Parlamentului European și al Consiliului ([3]).

(8) Începând din august 2027, se estimează că CECO în lichidare nu va avea nici datorii nici creanțe, permițându-se astfel finalizarea lichidării sale.

(9) Vânzarea unei părți a activelor pentru a finanța proiecte de cercetare în sectoarele cărbunelui și oțelului este posibilă, dată fiind absența pasivelor în CECO în lichidare.

(10) Având în vedere combinația de modificări financiare și considerații de politică, dimensiunea programului de cercetare ar trebui să fie stabilită astfel încât să se asigure faptul că activele pot fi utilizate și puse în aplicare în mod corect, în conformitate cu obiectivele protocolului și cu principiile bunei gestiuni financiare. O masă critică pentru dimensiunea programului de cercetare nu poate fi realizată doar prin utilizarea veniturilor sau a unei părți limitate din activele rămase. Sumele necesare pentru programul de cercetare vor necesita utilizarea tuturor activelor. Prin urmare, ar trebui să fie posibil să se utilizeze activele rămase pentru a oferi un sprijin relevant, în afara programului-cadru de cercetare al Uniunii, pentru proiectele de cercetare meritorii în colaborare care au masa critică necesară pentru a crea valoare adăugată la nivelul Uniunii în sectoarele cărbunelui și oțelului.

(11) În comunicarea sa din 26 februarie 2025 către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor intitulată „Pactul pentru o industrie curată” și în Planul de acțiune european privind oțelul și metalele, Comisia a sprijinit un mediu economic atractiv pentru realizarea unor investiții majore în Uniune în următorii ani, inclusiv pentru industria siderurgică. În urma acestui impuls politic, RFCS ar trebui să contribuie la o tranziție rapidă către tehnologii mai curate prin finanțarea unei părți din eforturile ample de cercetare necesare, inclusiv a cercetării pregătitoare pentru investiții mari și a cercetării suplimentare care sprijină realizarea de investiții la scară largă.

(12) Se estimează că cererile de propuneri din 2027 până în 2033, în valoare de până la 120 de milioane EUR anual, și cererea de propunere din 2034, în valoare echivalentă cu activele nealocate rămase disponibile, vor mobiliza investiții private pentru a spori competitivitatea și a accelera decarbonizarea și tranziția industrială verde a sectoarelor cărbunelui și oțelului. Prin urmare, ar trebui să fie stabilite alocări anuale adecvate pentru a permite astfel de cereri de propuneri și pentru a permite un sprijin semnificativ până la sfârșitul anului 2034.

(13) Pentru a aloca toate veniturile nete din investiții și pentru a facilita creșterea alocării pentru 2027 de la 111 milioane EUR la până la 120 de milioane EUR, este oportun să se scurteze intervalul de alocare, prin acoperirea alocării în anul n+1 de bilanțul activelor pentru anul n în anii 2026 până în 2033, menținând în același timp alocările anuale deja stabilite prin Decizia 2003/76/CE.

(14) Repartizarea actuală a alocărilor bugetare între cercetarea în domeniul cărbunelui și oțelului de 27,2 % și, respectiv, 72,8 % este susținută de ambele sectoare și rămâne adecvată, având în vedere nevoile și capacitățile lor de absorbție.

([3]) Regulamentul (UE) 2024/1787 al Parlamentului European și al Consiliului din 13 iunie 2024 privind reducerea emisiilor de metan în sectorul energetic și de modificare a Regulamentului (UE) 2019/942 (JO L, 2024/1787, 15.7.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1787/oj).

(15) Pentru a permite adaptarea la eventualele necesități de finanțare a cercetării din sectorul cărbunelui sau oțelului în cazul unei absorbții insuficiente în unul dintre sectoare, Comisiei ar trebui să îi fie delegată competența de a adopta acte în conformitate cu articolul 290 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene în vederea modificării prezentei decizii pentru a schimba, dacă este necesar, procentul de finanțare alocat cercetării în domeniul cărbunelui și cercetării în domeniul oțelului în 2034, astfel încât să se permită utilizarea integrală a activelor. Este deosebit de important ca, în cursul activității sale pregătitoare, Comisia să organizeze consultări adecvate, inclusiv la nivel de experți, și ca respectivele consultări să se desfășoare în conformitate cu principiile prevăzute în Acordul interinstituțional din 13 aprilie 2016 privind o mai bună legiferare ([4]). În special, pentru a se asigura o participare egală la pregătirea actelor delegate, Parlamentul European și Consiliul ar trebui să primească toate documentele în același timp cu experții din statele membre, iar experții lor ar trebui să aibă acces sistematic la reuniunile grupurilor de experți ale Comisiei însărcinate cu pregătirea actelor delegate.

(16) Prin urmare, Decizia 2003/76/CE ar trebui să fie abrogată. Totuși, până la finalizarea lichidării CECO, este oportun să se mențină aplicarea articolului 1 din decizia respectivă până la finalizarea operațiunilor financiare ale CECO în lichidare,

ADOPTĂ PREZENTA DECIZIE:

Articolul 1

(1) Comisia este responsabilă de stabilirea măsurilor necesare pentru punerea în aplicare a Protocolului nr. 37 referitor la consecințele financiare ale expirării Tratatului CECO și la Fondul de cercetare pentru cărbune și oțel, anexat la Tratatul privind Uniunea Europeană și la Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene.

(2) Comisia este responsabilă de gestionarea operațiunilor financiare ale „CECO în lichidare” și, după finalizarea lichidării CECO, a „activelor Fondului de cercetare pentru cărbune și oțel” (denumite împreună „activele”).

Articolul 2

(1) Comisia gestionează activele astfel încât să mențină o alocare anuală din Fondul de cercetare pentru cărbune și oțel (RFCS) de până la 120 de milioane EUR pentru anii 2027 până în 2033 inclusiv pentru a finanța cercetarea în sectoarele cărbunelui și oțelului. Activele nealocate rămase fac parte dintr-o alocare pentru anul 2034 egală cu valoarea de piață a activelor respective la momentul transferului către RFCS, ținând seama de condițiile de piață. Alocarea respectivă se utilizează pentru finanțarea cercetării în sectoarele legate de industria cărbunelui și oțelului în 2034 și în anii următori.

(2) Activitățile de cercetare pentru oțel se axează pe procese de producere și finisare a oțelului durabile și cu emisii scăzute de dioxid de carbon, pe crearea de produse siderurgice avansate, pe piețele principale, pe conservarea resurselor, pe economia circulară, pe dezvoltarea competențelor, pe îmbunătățirea condițiilor de muncă și pe utilizarea tehnologiilor digitale. Activitățile de cercetare legate de proiectele de cercetare în domeniul cărbunelui se axează pe gestionarea tranziției juste, inclusiv prin reafectare, a minelor de cărbune exploatate anterior sau a celor în curs de închidere și a infrastructurii conexe, inclusiv a regiunilor în care sunt situate acestea, în conformitate cu Regulamentele (UE) 2021/523 ([5]), (UE) 2021/1056 ([6]) și (UE) 2021/1229 ([7]) ale Parlamentului European și ale Consiliului și în conformitate cu articolul 4 alineatul (2) din prezenta decizie.

(3) Alocarea anuală a sumei prevăzute la alineatul (1) se constituie din veniturile nete obținute din investiții și din suma în numerar care urmează să fie generată prin vânzarea unei părți din active.

([4]) JO L 123, 12.5.2016, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_interinstit/2016/512/oj.

([5]) Regulamentul (UE) 2021/523 al Parlamentului European și al Consiliului din 24 martie 2021 de instituire a Programului InvestEU și de modificare a Regulamentului (UE) 2015/1017 (JO L 107, 26.3.2021, p. 30, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/523/oj).

([6]) Regulamentul (UE) 2021/1056 al Parlamentului European și al Consiliului din 24 iunie 2021 de instituire a Fondului pentru o tranziție justă (JO L 231, 30.6.2021, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1056/oj).

([7]) Regulamentul (UE) 2021/1229 al Parlamentului European și al Consiliului din 14 iulie 2021 privind facilitatea de împrumut pentru sectorul public din cadrul Mecanismului pentru o tranziție justă (JO L 274, 30.7.2021, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1229/oj).

Articolul 3

(1) În fiecare an, se înregistrează un cont de profit și pierdere, un bilanț și un raport financiar pentru a arăta, separat de celelalte operațiuni financiare ale Uniunii, tranzacțiile reprezentând investiții și operațiunile de gestionare a activelor menționate la articolul 2.

Situațiile financiare menționate la primul paragraf de la prezentul alineat se anexează la situațiile financiare întocmite anual de Comisie în temeiul articolului 318 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (TFUE) și al articolului 247 din Regulamentul (UE, Euratom) 2024/2509 al Parlamentului European și al Consiliului ([8]).

(2) Prerogativele Parlamentului European, ale Consiliului și ale Curții de Conturi cu privire la controlul și descărcarea de gestiune prevăzute în TFUE și în Regulamentul (UE, Euratom) 2024/2509 se aplică tranzacțiilor și operațiunilor menționate la alineatul (1) de la prezentul articol.

Articolul 4

(1) Veniturile nete din investiții prevăzute la articolului 2 și sumele în numerar care urmează să fie generate prin vânzarea unei părți din active constituie venit la bugetul general al Uniunii. Respectivul venit și respectivele sume în numerar se alocă scopului specific de a finanța proiecte de cercetare în sectoarele legate de industria cărbunelui și oțelului care nu sunt acoperite de programul-cadru de cercetare. Ele alcătuiesc RFCS și se gestionează de către Comisie.

(2) Veniturile nete și sumele în numerar menționate la alineatul (1) se distribuie în cadrul programelor de lucru, 27,2 % alocându-se cercetării în domeniul cărbunelui și 72,8 % cercetării în domeniul oțelului.

Comisia este împuternicită să adopte, în conformitate cu articolul 7, acte delegate pentru a modifica procentul de finanțare alocat cercetării în domeniul cărbunelui și cercetării în domeniul oțelului menționate la primul paragraf de la prezentul alineat, în cazul în care este necesar pentru a permite utilizarea deplină a activelor în 2034.

(3) Veniturile nete și sumele în numerar alocate în temeiul alineatului (1) și încă disponibile la data de 31 decembrie a oricărui an, precum și sumele recuperate, se reportează automat în anul următor.

(4) Creditele bugetare corespunzătoare anulărilor de angajamente se anulează în mod automat la sfârșitul fiecărui an financiar. Provizioanele pentru angajamentele eliberate ca rezultat al anulărilor se pun la dispoziția RFCS.

Articolul 5

Veniturile nete și sumele în numerar disponibile pentru finanțarea proiectelor de cercetare pentru anul n+1 se înregistrează în bilanțul CECO în lichidare în anul n și, la finalizarea lichidării, în bilanțul activelor RFCS pentru anul n, până la alocarea activelor rămase în 2033 pentru 2034.

Articolul 6

Cheltuielile administrative care rezultă din operațiunile de lichidare, de investiții și de gestionare menționate în prezenta decizie se acoperă de către Comisie din bugetul general al Uniunii.

Articolul 7

(1) Competența de a adopta acte delegate este conferită Comisiei în condițiile prevăzute la prezentul articol.

(2) Competența de a adopta acte delegate menționată la articolul 4 alineatul (2) al doilea paragraf se conferă Comisiei pe o perioadă de opt ani de la 6 august 2026.

([8]) Regulamentul (UE, Euratom) 2024/2509 al Parlamentului European și al Consiliului din 23 septembrie 2024 privind normele financiare aplicabile bugetului general al Uniunii (JO L, 2024/2509, 26.9.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2509/oj).

(3) Delegarea de competențe menționată la articolul 4 alineatul (2) al doilea paragraf poate fi revocată în orice moment de Parlamentul European sau de Consiliu. O decizie de revocare pune capăt delegării competențelor specificate în decizia respectivă. Decizia produce efecte din ziua care urmează datei publicării acesteia în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene* sau de la o dată ulterioară menționată în decizie. Decizia nu aduce atingere actelor delegate care sunt deja în vigoare.

(4) Înainte de adoptarea unui act delegat, Comisia consultă experții desemnați de fiecare stat membru în conformitate cu principiile prevăzute în Acordul interinstituțional din 13 aprilie 2016 privind o mai bună legiferare.

(5) De îndată ce adoptă un act delegat, Comisia îl notifică simultan Parlamentului European și Consiliului.

(6) Un act delegat adoptat în temeiul articolului 4 alineatul (2) al doilea paragraf intră în vigoare numai în cazul în care nici Parlamentul European și nici Consiliul nu au formulat obiecții în termen de două luni de la notificarea lui către Parlamentul European și Consiliu sau în cazul în care, înaintea expirării termenului respectiv, atât Parlamentul European, cât și Consiliul, au informat Comisia că nu vor formula obiecții. Respectivul termen se prelungește cu o lună la inițiativa Parlamentului European sau a Consiliului.

Articolul 8

Decizia 2003/76/CE se abrogă.

Totuși, articolul 1 din Decizia 2003/76/CE continuă să se aplice operațiunilor financiare ale CECO în lichidare până la finalizarea lichidării.

Articolul 9

Prezenta decizie intră în vigoare în a douăzecea zi de la data publicării în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene*.

Adoptată la Luxemburg, 29 iunie 2026.

Pentru Consiliu

Președintele

M. MOUSHOUTTAS